

ฉบับพิเศษ หน้า ๑
เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

พระราชบัญญัติ
ธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๑๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

เป็นปีที่ ๒๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย
ธรรมนูญศาลทหาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราช
บัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ และให้ใช้ความต่อไป
นี้แทน

“มาตรา ๕๕ ศาลทหารในเวลาปกติ ให้ผู้เสียหายซึ่งมี
อำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาได้ตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือ
จำเลยแต่งทนายได้

ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ให้จำเลยแต่งทนายได้ เว้นแต่
คดีดังต่อไปนี้ห้ามแต่งทนาย

(๑) คดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ถึง
มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๒ และ
มาตรา ๔๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาทหาร ทั้งนี้ไม่ว่าจะมี
ข้อหาว่าได้กระทำความผิดอย่างอื่นด้วยหรือไม่

(๒) คดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๗ ถึง
มาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีข้อหา
ว่าได้กระทำความผิดอย่างอื่นด้วยหรือไม่

(๓) คดีที่มีข้อหาว่ากระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีข้อหาว่าได้กระทำความผิดอย่างอื่นด้วยหรือไม่

ทนายต้องเป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความหรือทนายตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เมื่อทนายได้รับอนุญาตจากศาลแล้วให้ว่าต่างหรือแก้ต่างได้

ศาลอาญาหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญา
คดี ตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ห้ามแต่งทนาย”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการก็ให้ศาลตั้งทนายให้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาปกติ โจทก์หรือ

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

จำเลยอุทธรณ์หรือฎีกาได้ภายในสิบห้าวัน ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง
ตุลาการตามมาตรา ๓๐ หรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ อุทธรณ์หรือ
ฎีกาได้ภายในสามสิบวัน ทั้งนี้นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่าน
คำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ให้
อุทธรณ์หรือฎีกาได้ เว้นแต่คดีที่ต้องห้ามแต่งทนายตามมาตรา ๕๕
ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณา
พิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓
ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราช
บัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔๖ ถึงมาตรา ๒๔๘
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๒๒
แห่งพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๐๐ คำพิพากษาของศาลทหารเว้นแต่ศาลอาญาศึกหรือศาลที่

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๔๐ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจัดการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ถ้าเป็นคำพิพากษาของศาลทหารซึ่งนั่งพิจารณา ศาลพลเรือนและมีผู้พิพากษาศาลพลเรือนเป็นตุลาการตามมาตรา ๓๗ ให้บังคับคดีไปตามมาตรา ๒๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนคำพิพากษาของศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๔๐ ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจัดการให้เป็นไปตามคำพิพากษาได้ทีเดียว เว้นแต่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตเป็นหญิงและมีครรภ์อยู่ ให้รอไว้จนคลอดบุตรเสียก่อนแล้วจึงให้ประหารชีวิต

ในคดีที่อุทธรณ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ศาลทหารชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลทหารกลางในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษาเช่นนั้นยังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลทหารกลางจะได้พิพากษายืน”

มาตรา ๗ บรรดาคดีที่ศาลทหารในเวลาไม่ปกติได้พิพากษาแล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับไปตามกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ กฎหมายว่าด้วยธรรมเนียมศาลทหารที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนี้ คดีที่อยู่ใน อำนาจศาลทหารในเวลาไม่ปกติห้ามมิให้คู่ความ แต่งทนายและอุทธรณ์ ฎีกา ซึ่งกระทรวงกลาโหมพิจารณาเห็นว่า ควรที่จะให้สิทธิแก่คู่ความ ในการ แต่งทนายและอุทธรณ์ฎีกาได้โดยทั่วไป เว้นแต่คดีบางประเภท จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมเนียมศาลทหารเสียใหม่